

ЕКОНОМІКА

УДК 336.1:[330.34:332.14]:338.24

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2026-1-1>**ІНТЕГРАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ МОНІТОРИНГУ
ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ЕКОСИСТЕМИ У СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ****С. І. БОРСУК**

випускник;

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-5812-3409>**Д. С. СЕМИКОЗ**

аспірант;

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-3755-695X>**Л. С. ФРАНКО**

кандидат економічних наук,

доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0597-1960>**С. П. ПРАСОЛОВА**

кандидат економічних наук,

доцент кафедри фінансів та банківської справи;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4203-5426>**Н. С. ПЕДЧЕНКО**

доктор економічних наук,

професор кафедри фінансів та банківської справи,

Полтавський університет економіки і торгівлі

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5093-2453>

Анотація. Метою дослідження виступає вивчення напрямів інтеграції результатів моніторингу та прогнозування фінансового потенціалу екосистеми у стимулювання економічного розвитку територій. **Методика дослідження.** У процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, зокрема системний, структурно-динамічний, порівняльний та індикаторний аналіз, методи візуалізації й узагальнення результатів та програмно-цільовий і стратегічний підходи для інтеграції результатів у механізми стимулювання економічного розвитку територій. **Результати.** За результатами дослідження виявлено, що фінансовий потенціал екосистеми є загальною сукупністю фінансових ресурсів, можливостей для їх залучення та ефективного розподілу всередині території, що забезпечує її сталий економічний розвиток, фінансування операцій та стратегічних напрямків, включаючи грошові фонди, інвестиції та фінансові інструменти, доступні всім учасникам екосистеми для досягнення спільних цілей. Доведено, що економічний розвиток регіону здійснюється з урахуванням реальних можливостей нарощення фінансового потенціалу екосистеми регіону, зокрема: коштів державного бюджету України, галузевих та міжгалузевих державних цільових програм і бюджетних програм центральних органів виконавчої влади, що спрямовані на розвиток відповідних сфер у регіонах; субвенцій та інших трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів місцевих бюджетів; фінансування від міжнародних організацій, зокрема технічної допомоги ЄС; інвестиційних коштів; власних коштів підприємств та інших джерел, не заборонених законодавством. Ідентифіковано, що ключовими аспектами стимулювання розвитку території є раціональне використання бюджетних ресурсів, залучення інвестицій та стимулювання підприємництва. Запропоновано підвищення дохідної бази місцевих бюджетів через покращення збору податків, розвитку інфраструктури, підтримку бізнес-інкубаторів і технопарків. **Практична значущість результатів дослідження.** Результати моніторингу та прогнозування фінансового потенціалу екосистеми спрямовані на стимулювання таких напрямів розвитку території як бюджетна, підприємницька, інвестиційна сфери та зовнішньоекономічна діяльність.

Ключові слова: інтеграція, моніторинг, прогнозування, фінансовий потенціал екосистеми, стимулювання, економічний розвиток, територія.

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Інтеграція результатів моніторингу та прогнозування фінансового потенціалу екосистеми в стратегію розвитку Полтавської області є ключовим інструментом для ефективного управління регіональним розвитком. Сучасні соціально-економічні виклики, такі як наслідки пандемії COVID-19, військові дії та глобальна економічна нестабільність, вимагають гнучкого підходу до формування стратегій регіонального управління. Моніторинг дозволяє отримати актуальну інформацію про фінансовий стан регіону, а прогнозування допомагає оцінити майбутні тенденції, що є важливим для прийняття управлінських рішень. Включення результатів цих процесів у стратегію розвитку Полтавської області стимулює розвиток регіону та забезпечує адаптацію до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі, підвищує конкурентоспроможність регіону та ефективність використання ресурсів. Особливу роль відіграють показники фінансового потенціалу, що є підставою для стимулювання та базою для оцінки можливостей фінансування інвестиційних програм, розвитку інфраструктури та соціальної сфери. У цьому контексті інтеграція результатів моніторингу й прогнозування дозволяє не лише виявити основні виклики, але й розробити практичні заходи для їх подолання, спрямовані на довгострокове зміцнення фінансової стійкості регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Сучасні наукові дослідження вітчизняних учених дедалі частіше зосереджуються на екосистемному підході до забезпечення економічного розвитку територій, особливо в умовах воєнних викликів та післявоєнного відновлення. У цьому контексті важливе місце посідає проблема формування та реалізації фінансового потенціалу екосистеми як системоутворюючого чинника стимулювання територіального розвитку. Так, у праці А. Дугіна «Точка зростання. Сильні і слабкі сторони Стратегії регіонального розвитку» акцентовано увагу на необхідності ідентифікації «точок зростання» регіонів, що ґрунтуються на внутрішніх ресурсах і фінансових можливостях територій [1]. Автор підкреслює, що недостатня інтеграція фінансових інструментів у регіональні стратегії стримує реалізацію потенціалу економічного розвитку, що актуалізує пошук нових підходів, зокрема екосистемних [1].

Значний внесок у дослідження фінансових аспектів розвитку зроблено у роботі Н. С. Педченко, О. А. Лапечук, Ю. О. Нестулі, В. О. Нестулі та М. Г. Педченка, де обґрунтовано необхідність побудови стратегії фінансової безпеки в умовах війни [2]. Хоча дослідження зосереджене на рівні підприємства, автори формують методологічне

підґрунтя для розуміння фінансової стійкості як базового елемента фінансового потенціалу ширших соціально-економічних систем, у тому числі територіальних екосистем [2]. У наступній публікації Ю. Нестулі, О. Кудачього та М. Педченка розкрито теоретичні засади формування інноваційної екосистеми відновлення національної економіки України [3]. Автори наголошують, що фінансові ресурси, фінансові інститути та механізми їх взаємодії є ключовими елементами екосистеми, здатної забезпечити мультиплікативний ефект для економічного розвитку як на національному, так і на регіональному рівнях [3].

Подальший розвиток екосистемного підходу простежується через оцінку властивостей екосистеми фінансового відновлення та економічного розвитку, де фінансовий потенціал розглядається як інтегральна характеристика, що поєднує бюджетні, інвестиційні, кредитні та донорські ресурси території, здатні стимулювати її соціально-економічний розвиток [4] або за допомогою багатофакторної регресійної моделі визначено вплив різних факторів на функціонування екосистеми економічного розвитку територій (на прикладі Полтавської області), де отримані результати підтверджують, що фінансові фактори є визначальними у забезпеченні сталості та результативності територіальної екосистеми [5].

У наукових працях пропонується теоретико-методологічні засади дослідження екосистеми фінансового відновлення та економічного розвитку території, де науковці систематизують підходи до аналізу фінансового потенціалу екосистеми, визначаючи його роль як каталізатора відновлювальних процесів у регіоні [7] або розкривають питання державної підтримки як складової фінансового потенціалу територіальної екосистеми, де аналізують галузеві аспекти відновлення малого підприємництва у післявоєнний період. Дослідження доводить, що ефективна фінансова підтримка малого бізнесу є важливим елементом екосистеми економічного розвитку територій [9].

Особливу увагу фінансовим джерелам формування екосистеми приділено у праці Н. С. Педченко, С. П. Прасолової, Л. С. Франко та С. І. Борсук (2025), де ідентифіковано бюджетні, позабюджетні, інвестиційні та міжнародні фінансові ресурси як основу фінансового потенціалу екосистеми економічного розвитку та фінансового відновлення території в умовах війни [6].

Отже, аналіз наукових праць свідчить, що в сучасних дослідженнях сформовано ґрунтовну теоретико-методологічну базу для вивчення екосистеми економічного розвитку територій. Водночас потребує подальшого розвитку комплексне дослідження фінансового потенціалу екосистеми саме як інтегрованого механізму стимулювання економічного розвитку території, що зумовлює

актуальність подальших наукових пошуків у цьому напрямі.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є вивчення напрямів інтеграції результатів моніторингу та прогнозування фінансового потенціалу екосистеми у стимулювання економічного розвитку територій.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Фінансовий потенціал екосистеми є загальною сукупністю фінансових ресурсів, можливостей для їх залучення та ефективного розподілу всередині території, що забезпечує її сталий розвиток, фінансування операцій та стратегічних напрямків, включаючи грошові фонди, інвестиції та фінансові інструменти, доступні всім учасникам екосистеми для досягнення спільних цілей. Ключовими складовими фінансового потенціалу екосистеми є фінансові ресурси учасників, а саме кошти, що є в розпорядженні окремих компаній, організацій та індивідів всередині екосистеми; інвестиційні можливості, зокрема наявність капіталу для фінансування нових проєктів та інновацій; фінансові інструменти, у вигляді механізмів (кредити, субсидії, ринки, платежі, страхування), що дозволяють перерозподіляти кошти; синергія як ефект від взаємодії учасників, що створює додаткову вартість та фінансову стійкість, недосяжну для окремих гравців та фінансова інфраструктура через систему платежів, банків, страхових компаній, що забезпечують функціонування фінансових потоків.

Виходячи з того, що фінансовий потенціал визначає здатність усієї екосистеми витримувати кризи, реалізовувати стратегії, залучати інвестиції та сприяти розвитку кожного її елемента, тому саме інтеграція результатів моніторингу та прогнозування фінансового потенціалу екосистеми є принципово важливою при стимулюванні економічного розвитку території. Оскільки не просто сума коштів, а динамічна здатність генерувати, зберігати та ефективно використовувати фінансові потоки для спільного блага та зростання громади й окремо взятої території.

Виходячи з того, що стратегія регіонального розвитку повинна базуватися на фінансовому потенціалі екосистеми регіону і узгоджені стратегічних пріоритетів з доступними й перспективними джерелами фінансування, та на цій основі забезпечувати стійкий, інклюзивний та інноваційний розвиток території, пропонуємо взяти за основу дослідження Стратегію регіонального розвитку Полтавської області на 2021–2027 роки як головного планувального документу, зорієнтованого на ефективне використання і збереження наявних в області ресурсів з урахуванням напрямків реалізації урядової політики щодо розвитку країни, дієвого впровадження секторальних

реформ, «конституція розвитку» області, яка в кінцевому результаті має перетворити Полтавщину на регіон високої якості життя, комфортних умов та добробуту [1].

Соціально-економічний розвиток регіону здійснюється з урахуванням реальних можливостей нарощення фінансового потенціалу екосистеми регіону, зокрема: коштів державного бюджету України, галузевих та міжгалузевих державних цільових програм і бюджетних програм центральних органів виконавчої влади, що спрямовані на розвиток відповідних сфер у регіонах; субвенцій та інших трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам; коштів місцевих бюджетів; фінансування від міжнародних організацій, зокрема технічної допомоги ЄС; інвестиційних коштів; власних коштів підприємств та інших джерел, не заборонених законодавством.

Щодо бюджетної сфери, то посилення фінансового потенціалу екосистеми дозволить спрямувати кошти місцевих бюджетів на реалізацію програм, що відображають державну політику у сфері збереження та розвитку людського й соціального капіталу. Це включає підвищення якості освіти, медичного обслуговування, соціального захисту населення, а також підтримку духовного та фізичного розвитку (таблиця 1).

Головна увага має бути приділена запобіганню дисбалансу бюджету, своєчасному виконанню зобов'язань, особливо соціального характеру, зміцненню ресурсної бази місцевих бюджетів і забезпеченню раціонального використання бюджетних коштів [8]. Фінансовий ресурс місцевих бюджетів області на 2024 рік прогнозується на рівні 20 054,9 млн грн. У 2024 році зберігається механізм надання області субвенцій з державного бюджету, зокрема передбачено фінансування для:

- підтримки окремих закладів і заходів у сфері охорони здоров'я – 74,4 млн грн;
- відновлення об'єктів критичної інфраструктури в межах спільного проєкту з Міжнародним банком реконструкції та розвитку «Проєкт розвитку міської інфраструктури – 2» – 14,5 млн грн;
- забезпечення окремих витрат районних рад для виконання їхніх повноважень – 5,8 млн грн [8].

Щодо підприємницької сфери, то слід відмітити, що провідними підприємствами галузі є ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», на базі якого поєднано виробництво вантажного рухомого складу і транспорту соціального призначення, ПрАТ «АвтоКраз», ПрАТ «Кременчуцький завод дорожніх машин», ПрАТ «Кременчуцький колісний завод» та інші [1]. Саме ці підприємства потребують окремої уваги для збільшення частки продукції з високою доданою вартістю в регіоні. Тому що саме ці підприємства є «точками зростання» області, де можна застосувати ефективні мультиплікаторні механізми та

Таблиця 1

Використання фінансового потенціалу екосистеми для розвитку бюджетної сфери Полтавської області

Ключові заходи	Інструменти реалізації ключових заходів
Забезпечення виконання дохідної частини місцевих бюджетів області	Податки, збори, інші надходження, в тому числі субвенції, дотації тощо.
Покращення збору податків	Забезпечення високий рівень збору місцевих податків та зборів, особливо враховуючи зміни в податковому законодавстві. Залучення бізнесу до прозорої фінансової діяльності та забезпечення належного адміністрування податків сприяє збільшенню бюджетних надходжень.
Розширення бази оподаткування	Можливість розширення бази оподаткування за рахунок нових галузей або вдосконалення інфраструктури для збору даних.

Джерело: складено на основі [8]

досягти значного економічного ефекту для всього регіону, що у майбутньому вплине на збільшення фінансового потенціалу регіону. Ці підприємства зберігають значні матеріальні активи: виробничі площі, сучасні технології та кваліфікований персонал. Ці ресурси можна і потрібно задіяти для розвитку професійно-технічної освіти, науки, а також малого та середнього бізнесу в області. Водночас підприємства стикаються з рядом проблем: нестача кваліфікованих кадрів, фінансів для оновлення основних фондів, недостатнє фінансування науково-технічних розробок, амортизація обладнання та відсутність роботи з новими ринками збуту. У зв'язку з цим вони зацікавлені у співпраці з державою для вирішення цих викликів.

Ці підприємства є базою для створення технопарків у регіоні. Особливу увагу необхідно при-

діяти запобіганню зупинки їхньої діяльності, особливо таких ключових компаній, як ПАТ «АвтоКрАЗ», де частка державної власності становить третину. Підтримка цих підприємств усіма доступними інструментами є стратегічним пріоритетом, адже їхній потенціал є надто важливим для регіону. Саме завдяки таким заходам провідні країни світу розвивають потужні автомобільні, авіаційні та залізничні корпорації [1].

Використання фінансового потенціалу екосистеми Полтавської області для розвитку підприємницької сфери допоможе створити сприятливі умови для бізнесу, зростання інвестицій, покращення інфраструктури та підвищення якості життя місцевих жителів. Це вимагатиме комплексного підходу, співпраці між органами влади, підприємцями та громадськими організаціями (таблиця 2).

Таблиця 2

Використання фінансового потенціалу екосистеми для розвитку підприємницької сфери Полтавської області

Ключові заходи	Інструменти реалізації ключових заходів
Фінансування інфраструктури для бізнесу	Створення та підтримка бізнес-інкубаторів і технопарків може допомогти молодим підприємцям запускати стартапи та інноваційні проекти, надаючи їм доступ до необхідних ресурсів, консультацій та фінансування. Модернізація інфраструктури: для підприємців, зокрема в логістичні мережі, склади, енергоефективні будівлі та доступ до високошвидкісного інтернету, створить сприятливі умови для розвитку бізнесу.
Створення сприятливого бізнес-клімату	Зниження адміністративних бар'єрів та спрощення податкових процедур допоможе підприємцям зекономити час та ресурси, знизити витрати на ведення бізнесу. Розвиток програм, що сприяють експорту місцевої продукції, може забезпечити доступ підприємцям до нових ринків та підвищити конкурентоспроможність продукції з Полтавщини на міжнародному рівні.
Розвиток аграрного бізнесу	Інвестиції в нові технології, обладнання, агрономічні дослідження та сталий розвиток агросектора підвищать ефективність виробництва та забезпечать стабільний попит на продукцію. Підтримка сільських підприємств через пільгові кредити, інфраструктурні проекти, а також допомога в сертифікації продукції підвищить її якість і конкурентоспроможність.
Підтримка туризму та рекреаційного бізнесу	Інвестування в розвиток готельного бізнесу, туристичних маршрутів, музеїв, пам'яток та культурних центрів приверне туристів і створить нові бізнес-можливості. Створення маркетингових програм для популяризації Полтавщини як туристичного напрямку на міжнародному рівні.

Джерело: складено на основі [8]

Щодо інвестиційної сфери, то аналіз структури іноземних інвестицій в область демонструє, що реальних іноземних вкладень практично немає. Це свідчить про те, що регіон залишається маловідкритим і важкодоступним для іноземного інвестиційного капіталу. Важливо розмежовувати портфельні інвестиції та інвестиції в реальний сектор економіки (таблиця 3).

Залізна руда займає ключове місце у валовому регіональному продукті області. Проте ефективність цієї галузі залишається сумнівною, незважаючи на її значний внесок у експортну виручку регіону. Саме з цією галуззю пов'язані основні прямі іноземні інвестиції в область. Фінансування в галузь надходить переважно з Великої Британії, Швейцарії та Нідерландів – країн, які формально виступають контрагентами підприємств цього сектору. Важливо розуміти, що капітальні інвестиції з цих країн у підприємства добувної промисловості, розробки кар'єрів та агропромислового комплексу області є частиною виручки, отриманої через механізми трансферного ціноутворення на продукцію цих підприємств [1].

Використання фінансового потенціалу екосистеми для розвитку зовнішньоекономічної діяльності Полтавської області є ключовим аспектом для інтеграції місцевої економіки в міжнародні ринки, залучення інвестицій та підтримки сталого економічного зростання (таблиця 4).

Щодо зовнішньоекономічної діяльності Полтавської області слід зазначити, що У 2023 році відбулись офіційні зустрічі з міжнародними партнерами з метою налагодження співпраці, а саме з представниками: Гуманітарної місії «Інтерсос», Міжнародної 19 році організації з міграції (МОМ), Управління ООН з координації гуманітарних справ в Україні (ОСНА), благодійної організації «Elevate Ukraine», гуманітарної організації «Mercy Corps», гуманітарної

організації SOS Children's Villages International, делегації ПРООН в Україні, Агентства у справах біженців ООН (УВКБ ООН). 22 липня 2023 року відбулось офіційне відкриття Модульного містечка – проєкту з облаштування території та встановлення тимчасових споруд зі збірних модулів для компактного розміщення внутрішньо переміщених осіб. Модульне містечко займає 1,6 га території обласного закладу з надання психіатричної допомоги, огорожене та має окремі в'їзди та входи. Загальна кількість житлових модулів у містечку – 240 (6 будинків по 40 модулів), загальна кількість місць для заселення – 432. Модульне містечко для тимчасового розміщення ВПО передано Полтавській області як гуманітарна допомога в рамках програм «Польська поміч» (країна Польща) та «Під надійним дахом» (країна Велика Британія). Нині в містечку вже проживає 133 особи з числа ВПО та мають найближчим часом заселитися ще 51 осіб. Полтавську область відвідали представники дипломатичних установ іноземних країн в Україні, а саме: посол Канади, заступниця посла Швеції, представництво Європейського Союзу, консул Азербайджанської Республіки. 20 червня 2023 року відбулося відкриття Почесного Консульства Литовської Республіки у Полтавській області. У 2023 році здійснювався моніторинг за реалізацією 68 проєктів міжнародно-технічної та фінансової допомоги на території області, у тому числі за участі 18 міжнародних фінансових організацій [8].

Ефективне використання фінансового потенціалу екосистеми Полтавської області для розвитку зовнішньоекономічної діяльності сприятиме інтеграції регіону в глобальну економіку, розширенню торгових зв'язків і залученню інвестицій. Це вимагає комплексного підходу, співпраці між місцевими органами влади, підприємцями та між-

Таблиця 3

Використання фінансового потенціалу екосистеми для розвитку інвестиційної сфери Полтавської області

Ключові заходи	Інструменти реалізації ключових заходів
Розвиток інновацій та технологій	Стимулювання інвестицій в інноваційні стартапи: Полтавська область може створити сприятливі умови для розвитку стартапів у сфері технологій, аграрних інновацій та екологічних рішень, що буде стимулювати економічне зростання та розвиток нових секторів економіки. Інвестування в дослідження і розвиток (R&D): Створення умов для науково-дослідних розробок, підтримка інновацій та нових технологій дозволить місцевим підприємствам підвищити свою конкурентоспроможність.
Гранти та субсидії від держави та міжнародних організацій	Інвестування коштів від держави, ЄС та інших міжнародних фінансових установ може бути використано для фінансування великих інфраструктурних проєктів, модернізації виробництва та підтримки підприємств.
Програми партнерства з міжнародними корпораціями	Залучення міжнародних інвестицій та партнерств може сприяти розвитку інноваційних підприємств, трансферу технологій та доступу до нових ринків.

Джерело: складено на основі [8]

Таблиця 4

Використання фінансового потенціалу екосистеми для розвитку зовнішньоекономічної діяльності Полтавської області

Ключові заходи	Інструменти реалізації ключових заходів
Фінансування експортних програм	Полтавська область може використовувати фінансові ресурси для стимулювання експортної діяльності місцевих підприємств. Це може включати субсидії на сертифікацію продукції за міжнародними стандартами, забезпечення доступу до міжнародних виставок і ярмарків, а також організацію торгових місій за кордоном.
Підтримка експортної діяльності	Спільно з державними та міжнародними фінансовими установами, Полтавщина може отримати фінансування для розвитку експортноорієнтованих підприємств, підтримки аграрного сектору та екологічних ініціатив.
Розвиток інфраструктури для зовнішньої торгівлі	Інвестиції в розвиток логістичних та транспортних коридорів, зокрема, автомобільних і залізничних шляхів, а також портів, можуть значно підвищити ефективність зовнішньої торгівлі. Це також може включати розвиток логістичних хабів та складів для зберігання товарів, що сприятиме зниженню витрат на транспортування. Розвиток митної інфраструктури. Створення умов для полегшеного митного оформлення, спрощення процедур експорту та імпорту дозволить місцевим підприємствам швидше виходити на міжнародні ринки та зменшити адміністративні бар'єри.
Розвиток міжнародних партнерств та бізнес-зв'язків	Полтавська область може сприяти створенню партнерських відносин між місцевими підприємствами та іноземними компаніями через організацію форумів, конференцій, бізнес-зустрічей, що дозволить розширити торгові зв'язки та залучити нових партнерів. Фінансування участі підприємств області в міжнародних виставках, ярмарках та торгових місіях дозволить популяризувати місцеву продукцію на міжнародних ринках, знаходити нових клієнтів та партнерів.

народними партнерами, а також підтримки інфраструктурних та екологічних ініціатив.

Висновок із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Загалом, інтеграція результатів моніторингу та прогнозування фінансового потенціалу екосистеми сприяє стимулюванню до ефективного використання внутрішнього потенціалу територій, підвищення якості життя її населення та досягнення довгострокового розвитку Полтавської області. Результати моніторингу та прогнозування спрямовані на стимулювання таких напрямів розвитку Полтавської області:

– у бюджетній сфері: забезпечення виконання дохідної частини місцевих бюджетів області, покращення збору податків, розширення бази оподаткування та ін.;

– у підприємницькій сфері: фінансування інфраструктури для бізнесу, створення сприятливого бізнес-клімату, розвиток аграрного бізнесу, підтримка туризму та рекреаційного бізнесу;

– у інвестиційній сфері: стимулювання реальних іноземних вкладень, розвиток інновацій та технологій, гранти та субсидії від держави та міжнародних організацій, програми партнерства з міжнародними корпораціями тощо.

– у зовнішньоекономічній діяльності: фінансування експортних програм, підтримка експортної діяльності, розвиток інфраструктури для зовнішньої торгівлі, розвиток міжнародних партнерств та бізнес-зв'язків тощо.

Отже, інтеграція результатів моніторингу та прогнозування фінансового потенціалу екосистеми в стратегію розвитку Полтавської області є стратегічно важливим напрямком для стимулювання стійкого соціально-економічного зростання регіону. Моніторинг фінансового стану та прогнозування тенденцій розвитку екосистеми дозволяють ефективно реагувати на внутрішні та зовнішні виклики, включаючи глобальну економічну нестабільність і наслідки військових дій.

Ключовими аспектами стимулювання регіонального розвитку є раціональне використання бюджетних ресурсів, залучення інвестицій та стимулювання підприємництва. Підвищення дохідної бази місцевих бюджетів через покращення збору податків, розвиток інфраструктури, підтримку бізнес-інкубаторів і технопарків сприяє економічному розвитку. Значна увага приділяється розвитку стратегічних підприємств регіону, таких як ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» та ПрАТ «АвтоКрАЗ», які мають потенціал для створення «точок зростання».

Розвиток підприємницької, аграрної, туристичної та інвестиційної сфер вимагає комплексного підходу, включаючи модернізацію інфраструктури, підтримку інновацій, стимулювання експорту та створення сприятливого бізнес-клімату. Для успішної реалізації стратегії важливими є партнерства з міжнародними організаціями, розширення ринків збуту та підвищення конкурентоспроможності регіону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дугін А. Точка зростання. Сильні і слабкі сторони Стратегії регіонального розвитку. URL: <https://zmist.pl.ua/publications/tochka-zrostannya-silni-i-slabki-storoni-strategiji-regionalnogo-rozvitku>
2. Педченко Н. С., Лапечук О. А., Нестуля Ю. О., Нестуля В. О., & Педченко М. Г. Обґрунтування необхідності побудови стратегії забезпечення фінансової безпеки та її значення у системі фінансового менеджменту підприємства в умовах війни. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2024. № 3 (113). С. 59–66. URL: <http://www.puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/273/259>
3. Педченко Н., Нестуля Ю., Кудаський О., Педченко М. Інноваційна екосистема відновлення національної економіки України: теоретичний аспект. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2023. № 4 (110). С. 56–60. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-4-8>
4. Педченко Н., Прасолова С., Франко Л., Богданівський В., Борсук С. Оцінка властивостей екосистеми фінансового відновлення та економічного розвитку Полтавської області: прикладний аспект. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2025. № 3 (117). С. 61–68. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-3-8>
5. Педченко Н., Прасолова С., Франко Л., Бойко О., Борсук С. Визначення за допомогою багатофакторної регресійної моделі впливу факторів на функціонування екосистеми економічного розвитку територій (на прикладі Полтавської області). *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2025. № 1 (115). С. 25–33. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-1-4>
6. Педченко Н. С., Прасолова С. П., Франко Л. С., Борсук С. І. Фінансові джерела формування екосистеми економічного розвитку та фінансового відновлення території в умовах війни (на прикладі Полтавської області). *Підприємництво і торгівля*. 2025. № 46. С. 105–115. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2025-46-12>
7. Педченко Н., Прасолова С., Франко Л., Семикоз Д., Борсук С. Теоретико-методологічні засади дослідження екосистеми фінансового відновлення та економічного розвитку території (на прикладі Полтавської області). *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2025. № 2 (116). С. 84–90. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-2-12>
8. Програма економічного і соціального розвитку Полтавської області на 2024 рік. URL: <https://media.poda.gov.ua/docs/kcddrebw/programa-2024.pdf> (дата звернення: 13.01.2026).
9. Стрілець В. Ю., Педченко Н. С., Яріш О. В., Сокіл А. А., Муха М. Ю. Державна підтримка відновлення малого підприємництва в Україні у післявоєнний період: галузевий аспект. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент»*. 2023. № 57. С. 37–47. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2023/57-2023/7.pdf>

REFERENCES:

1. Duhin A. Tochka zrostannia. Syl'ni i slabki storony Stratehii rehionalnogo rozvytku. [Growth Point. Strengths and Weaknesses of the Regional Development Strategy]. Available at: <https://zmist.pl.ua/publications/tochka-zrostannya-silni-i-slabki-storoni-strategiji-regionalnogo-rozvitku>
2. Pedchenko N. S., Lapechuk O. A., Nestulia Yu. O., Nestulia V. O., & Pedchenko M. H. (2024), Obgruntuvannia neobkhdnosti pobudovy stratehii zabezpechennia finansovoi bezpeky tayii znachennia u systemi finansovoho menedzhmentu pidpryemstva v umovakh viiny [Justification of the need to build a strategy for ensuring financial security and its importance in the financial management system of an enterprise in wartime]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Seriiia "Ekonomichni nauky"*, no. 3 (113), pp. 59–66. Available at: <http://puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/273/259>
3. Pedchenko N., Nestulia Yu., Kudatskyi O., Pedchenko M. (2023), Innovatsiina ekosystema vidnovlennia natsionalnoi ekonomiky Ukrainy: teoretychnyi aspekt [Innovative ecosystem of the recovery of the national economy of Ukraine: theoretical aspect]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Seriiia "Ekonomichni nauky"*, no. (4 (110), pp. 56–60. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-4-8>
4. Pedchenko N., Prasolova S., Franko L., Bohdanivskiy V., Borsuk S. (2025), Otsinka vlastyvostei ekosystemy finansovoho vidnovlennia ta ekonomichnoho rozvytku Poltavskoi oblasti: prykladnyi aspekt [Assessment of the properties of the ecosystem of financial recovery and economic development of Poltava region: applied aspect.]. *Naukovyi visnyk Poltavskohouniversytetu ekonomiky i torhivli. Seriiia "Ekonomichni nauky"*, no. (3 (117), pp. 61–68. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-3-8>
5. Pedchenko N., Prasolova S., Franko L., Boiko O., Borsuk S. (2025), Vyznachennia za dopomohoiu bahatofaktornoii rehresiinoi modeli vplyvufaktoriv na funktsionuvannia ekosystemy ekonomichnoho rozvytku terytorii (na prykladi Poltavskoi oblasti) [Determination of the influence of factors on the functioning of the ecosystem of economic development of territories using a multifactor regression model (on the example of the Poltava region)]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Seriiia "Ekonomichni nauky"*, no. 1 (115), pp. 25–33. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-1-4>
6. Pedchenko N., Prasolova S., Franko L., Semykoz D. & Borsuk S. (2025), Teoretyko-metodolohichni zasady doslidzhennia ekosystemy finansovoho vidnovlennia ta ekonomichnoho rozvytku terytorii (na prykladi Poltavskoi oblasti) [Financial sources of formation of the ecosystem of economic development and financial recovery of the territory in war conditions (on the example of the Poltava region)]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Seriiia "Ekonomichni nauky"*, no. (2 (116), pp. 84–90. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-2-12>

7. Pedchenko, N. S., Prasolova, S. P., Franko, L. S., & Borsuk, S. I. (2025). Finansovi dzhherela formuvannia ekosystemy ekonomichnoho rozvytku ta finansovoho vidnovlennia vidnovlennia terytorii v umovakh viiny (na prykladi poltavskoi oblasti) [Theoretical and methodological principles of studying the ecosystem of financial recovery and economic development of the territory (on the example of Poltava region)]. *Pidpriemnytstvo i torhivlia*, no. (46), pp. 105–115. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2025-46-12>

8. Prohrama ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku Poltavskoi oblasti na 2024 rik [Program of Economic and Social Development of Poltava Region for 2024]. Available at : <https://media.poda.gov.ua/docs/kcddrebw/programa-2024.pdf>

9. Strilets V. Yu., Pedchenko N. S., Yarish O. V., Sokil A. A., Mukha M. Yu. (2023), Derzhavna pidtrymka vidnovlennia maloho pidpriemnytstva v Ukraini u pislivoienni period: haluzevyi aspekt [State support for the restoration of small business in Ukraine in the post-war period: industry aspect]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: "Ekonomika i menedzhment"*, no. (57), pp. 37–47. Available at: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2023/57-2023/7.pdf>

Serhiy Borsyk, Dmytro Semykoz, Liudmyla Franko, Svitlana Prasolova, Nataliia Pedchenko, Poltava University of Economics and Trade. Integration of monitoring results and forecasting of the financial potential of the ecosystem in stimulating the economic development of territories.

Abstract. The purpose of the study is to study the directions of integration of the results of monitoring and forecasting the financial potential of the ecosystem in stimulating the economic development of territories. **Research methodology.** In the process of the study, general scientific and special methods of cognition were used, in particular, systemic, structural-dynamic, comparative and indicator analysis, methods of visualization and generalization of results, and program-targeted and strategic approaches to integrate the results into mechanisms for stimulating the economic development of territories. **Results.** According to the results of the study, it was found that the financial potential of the ecosystem is a general set of financial resources, opportunities for their attraction and effective distribution within the territory, which ensures its sustainable economic development, financing of operations and strategic directions, including monetary funds, investments and financial instruments available to all participants in the ecosystem to achieve common goals. It is proven that the economic development of the region is carried out taking into account the real opportunities for increasing the financial potential of the ecosystem of the region, in particular: funds from the state budget of Ukraine, sectoral and inter-sectoral state target programs and budget programs of central executive bodies aimed at the development of relevant areas in the regions; subventions and other transfers from the state budget to local budgets; funds from local budgets; funding from international organizations, in particular EU technical assistance; investment funds; own funds of enterprises and other sources not prohibited by law. It is identified that the key aspects of stimulating the development of the territory are the rational use of budget resources, attracting investments and stimulating entrepreneurship. It is proposed to increase the revenue base of local budgets through improving tax collection, infrastructure development, support for business incubators and technology parks. **Practical significance of the research results.** The results of monitoring and forecasting the financial potential of the ecosystem are aimed at stimulating such areas of development of the territory as the budget, business, investment spheres and foreign economic activity.

Keywords: integration, monitoring, forecasting, financial potential of the ecosystem, incentives, economic development, territory.

Дата надходження статті: 05.01.2026

Дата прийняття статті: 21.01.2026

Опубліковано: 30.01.2026